

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้น ดังนี้

1. กลุ่มประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชา โรงเรียน
ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
นครราชสีมา ปีการศึกษา 2533 จำนวน 29 โรงเรียน ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 41 คน
2. หัวหน้าหมวดวิชาสามัญ และหัวหน้าหมวดวิชาการ - อาชีพ จำนวน 46 คน

รวมจำนวน ประชากรทั้งสิ้น 87 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากรายงานผลการวิจัยเกี่ยวกับ
สภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ปีการศึกษา
2531 เขตการศึกษา 7 ของสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 7 (2531 : 90 -

108) งานวิจัยเรื่อง ความคิด ความเชื่อ ความคาดหวังของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน
ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา
11 ของ พจนีย์ เหล่าอมต (2531 : 5 - 30) และการศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาในการ
ดำเนินงานการขยายโอกาสทางการศึกษาตามมาตรการในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 ของบรรจบ คำคุณ (2532 : 133 -
159) โดยแบ่งสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามเป็น
แบบเลือกตอบและเติมข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน คำถามเป็นแบบ
ตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการขยาย
โอกาสทางการศึกษา คำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมี
เกณฑ์ระดับความคิดเห็นให้ผู้ตอบพิจารณา ดังนี้

- 5 หมายความว่า มีความเหมาะสมทุกประการ
- 4 หมายความว่า มีความเหมาะสมเป็นส่วนใหญ่
- 3 หมายความว่า มีความเหมาะสมพอสมควร
- 2 หมายความว่า ยังไม่เหมาะสม
- 1 หมายความว่า ยังไม่เหมาะสมต้องปรับปรุงแก้ไข

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ
ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการ
ศึกษา และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ

3. ศึกษารายละเอียดของตัวแปรที่นิยามไว้ตามนิยามเชิงปฏิบัติการ
4. เขียนแบบสอบถามโดยประมวลจากข้อ 1 - 3 แล้วนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่
  - 4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกลิงศก โสมทิพย์ รักษาการหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
  - 4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ สายแสง รักษาการคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
  - 4.3 ดร.สุวัฒน์ เงินฉ่ำ ผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
  - 4.4 นายทองขาว โคตรโยธา หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขแล้วจากผู้ทรงคุณวุฒิเสนอต่อประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหาและความถูกต้องเหมาะสม
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขจากประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อให้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

สภาพและวิธีดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ และเติมข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน ประกอบด้วย ด้านบุคลากร อาคารสถานที่ และสภาพทางภูมิศาสตร์ของท้องถิ่น คำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ และเติมข้อความลงไป

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

2. ผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

2.1 ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ให้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน

2.2 หัวหน้าหมวดวิชาสามัญ และหัวหน้าหมวดวิชาการงาน - อาชีพ ให้ตอบแบบสอบถามเฉพาะตอนที่ 1 และตอนที่ 3

3. กรุณาอ่านและตอบคำถามตามที่เป็นจริง คำตอบของท่านผู้วิจัยจะถือเป็นความลับและการแปลผลการวิจัยจะเป็นลักษณะส่วนรวม ไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการของท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์โดยส่วนรวมในด้านการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาต่อไป

ตอนที่ 1

แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามตอนนี้มี 2 หน้า

2. แบบสอบถามตอนนี้มี 6 ข้อ

3. คำถามที่มีคำตอบให้เลือกใช้เครื่องหมาย / ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ต้องการเป็นคำตอบ

4. คำถามที่ว่างไว้ให้เติมข้อความลงไป

0. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

0.0 ปัจจุบันท่านปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง

- ( ) ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่
- ( ) ผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ
- ( ) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ
- ( ) หัวหน้าหมวดวิชาสามัญ
- ( ) หัวหน้าหมวดวิชาการงาน - อาชีพ

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน

- คำชี้แจง
1. แบบสอบถามตอนนี้มี 2 หน้า
  2. แบบสอบถามตอนนี้มี 10 ข้อ
  3. คำถามที่มีคำตอบให้เลือกใช้เครื่องหมาย / ลงใน ( ) หน้าข้อความที่เป็นจริงหรือต้องการตอบ
  4. คำถามที่ว่างไว้ให้เติมข้อความลงไป
0. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน
- 0.0 ปัจจุบันโรงเรียนมีนักเรียนที่อยู่ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
- จำนวน ..... คน แยกเป็น
- แบบเต็มระบบโรงเรียน จำนวน ..... คน
  - แบบกึ่งระบบโรงเรียน จำนวน ..... คน

ตอนที่ 3

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีดำเนินงานของโรงเรียนใน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

- คำชี้แจง
1. แบบสอบถามตอนนี้มี 6 หน้า
  2. แบบสอบถามตอนนี้มี 48 ข้อ
  3. โปรดพิจารณาว่าในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา ท่านมีความคิดเห็นว่าวีรดิำเนินงานในโรงเรียนมีความเหมาะสมในระดับใด โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น
- 5 หมายความว่า มีความคิดเห็นเหมาะสมทุกประการ
  - 4 หมายความว่า มีความคิดเห็นเหมาะสมเป็นส่วนใหญ่
  - 3 หมายความว่า มีความคิดเห็นเหมาะสมพอสมควร
  - 2 หมายความว่า มีความคิดเห็นยังไม่เหมาะสม
  - 1 หมายความว่า มีความคิดเห็นว่าต้องปรับปรุงแก้ไข

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

วิธีดำเนินงาน	ระดับความคิดเห็น				
	เหมาะสม ทุกประการ	เหมาะสม เป็นส่วนใหญ่	เหมาะสม พอสมควร	ยังไม่ เหมาะสม	ต้องปรับ ปรุงแก้ไข
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านหลักสูตรและวิธีการจัดการเรียน					
o หลักสูตรที่โรงเรียนใช้มีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น.....	.....	...../.....	.....	.....	.....
oo หลักสูตรวิชาอาชีพที่โรงเรียนเปิดสอนมีความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น.....	.....	.....	.....	.....	...../.....

จากตาราง ผู้ตอบแบบสอบถามใส่เครื่องหมาย / ในข้อ o ลงในช่องระดับความคิดเห็น 4 หมายความว่า มีความคิดเห็นว่าหลักสูตรที่โรงเรียนจัดนั้นมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ และใส่เครื่องหมาย / ข้อ oo ในช่องระดับความคิดเห็น 1 หมายความว่า หลักสูตรวิชาอาชีพที่โรงเรียนเปิดสอนนั้นต้องมีการปรับปรุงแก้ไข

ตัวอย่างแบบสอบถาม

วิธีดำเนินงาน	ระดับความคิดเห็น				
	เหมาะสม ทุกประการ (5)	เหมาะสม เป็นส่วนใหญ่ (4)	เหมาะสม พอสมควร (3)	ยังไม่ เหมาะสม (2)	ต้องปรับ ปรุงแก้ไข (1)
ด้านหลักสูตรและวิธีการจัดการเรียน					
o แผนการเรียนที่โรงเรียน เปิดมีความเหมาะสมกับ ความต้องการของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านวิธีการสอน					
o ครูสอนโดยใช้ใบงานและ ให้นักเรียนปฏิบัติตาม.....	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านการบริหารและการจัดการ					
o การจัดทำแผนปฏิบัติการของ โรงเรียนได้สอดคล้องกับ มาตรการของโครงการ ขยายโอกาสทางการศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านทรัพยากรที่ใช้					
o การใช้วิทยากรในห้อง เป็นผู้ช่วยสอนนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....

วิธีดำเนินงาน	ระดับความคิดเห็น				
	เหมาะสม ทุกประการ (5)	เหมาะสม เป็นส่วนใหญ่ (4)	เหมาะสม พอสมควร (3)	ยังไม่ เหมาะสม (2)	ต้องปรับ ปรุงแก้ไข (1)
<u>ด้านส่งเสริมสนับสนุน</u>					
o โรงเรียนได้รับการสนับสนุน จากกรมสามัญศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
<u>ด้านการประชาสัมพันธ์</u>					
o การเผยแพร่เอกสารเพื่อ การประชาสัมพันธ์โรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
2. ส่งแบบสอบถาม พร้อมหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของผู้อำเภอการสามัญศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ไปยังผู้ตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยแนบซองติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ผู้วิจัย ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการส่งแบบสอบถามกลับคืนมายังผู้วิจัย
3. เมื่อครบกำหนดแล้วยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามไปอีก

ครั้งหนึ่ง และจะเดินทางไปเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

4. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากรทั้งหมด จำนวน 87 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 87 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ดังรายละเอียดในตาราง 1 ถึงตาราง 6

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	41	47.12
หัวหน้าหมวดวิชาสามัญ	21	24.14
หัวหน้าหมวดวิชาการงาน - อาชีพ	25	28.74
รวม	87	100.00

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	ผู้บริหาร		หัวหน้าหมวดวิชาสามัญ		หัวหน้าหมวดวิชาการงาน - อาชีพ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	33	37.930	13	14.940	21	24.140
หญิง	8	9.195	8	9.195	4	4.597
รวม	41	47.125	21	24.135	25	28.737
	รวม	87	ร้อยละ	100		

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	ผู้บริหาร		หัวหน้าหมวดวิชาสามัญ		หัวหน้าหมวดวิชาการงาน - อาชีพ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
21-30 ปี	7	8.050	5	5.750	6	6.896
31-40 ปี	19	21.840	16	18.390	15	17.240
41-50 ปี	13	14.940	-	-	3	3.450
51-60 ปี	2	2.298	-	-	1	1.150
รวม	41	47.125	21	24.135	25	28.737
		รวม	87	ร้อยละ	100	

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน	ผู้บริหาร		หัวหน้าหมวดวิชาสามัญ		หัวหน้าหมวดวิชาการงาน - อาชีพ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1-3 ปี	6	6.896	2	2.298	5	5.750
4-6 ปี	14	16.090	7	8.050	7	8.050
7-9 ปี	6	6.896	9	10.340	5	5.750

ตาราง 4 (ต่อ)

ระยะเวลา ที่ปฏิบัติงาน	ผู้บริหาร		หัวหน้าหมวดวิชาสามัญ		หัวหน้าหมวดวิชาการศึกษา - อาชีพ	
	10 ปีขึ้นไป	15	17.240	3	3.450	8
รวม	41	47.125	21	24.135	25	28.737
		รวม	87	ร้อยละ	100	

ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

วุฒิทางการศึกษา	ผู้บริหาร		หัวหน้าหมวดวิชาสามัญ		หัวหน้าหมวดวิชาการศึกษา - อาชีพ	
	อนุปริญญาหรือ เทียบเท่า	1	1.150	3	3.450	3
ปริญญาตรี	35	40.230	17	19.540	19	21.840
สูงกว่าปริญญาตรี	5	5.750	1	1.150	3	3.450
รวม	41	47.125	21	24.135	25	28.737
		รวม	87	ร้อยละ	100	

ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการปฏิบัติงานพิเศษ นอกเหนือจากตำแหน่งหน้าที่

งานพิเศษฯ	ผู้บริหาร		หัวหน้าหมวดวิชาสามัญ		หัวหน้าหมวดวิชาการงาน - อาชีพ	
	มี	25	28.740	14	16.090	13
ไม่มี	16	18.390	7	8.050	12	13.790
รวม	41	47.125	21	24.135	25	28.737
		รวม	87	ร้อยละ	100	

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดังนี้

- วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ในด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ และสภาพทางภูมิศาสตร์ของท้องถิ่น ด้วยการหาค่าร้อยละ
- วิเคราะห์เกี่ยวกับวิธีดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาสามัญ และหัวหน้าหมวดวิชาการงาน - อาชีพ ในด้านหลักสูตรและวิธีการจัดการเรียน ด้านวิธีการสอน ด้านการบริหารและการจัดการ ด้านทรัพยากรที่ใช้ ด้านส่งเสริมสนับสนุน และด้านการประชาสัมพันธ์ ด้วยการหาค่าตัวกลางเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

เกณฑ์การอ่านค่าตัวกลางเลขคณิต

เกณฑ์การอ่านค่าตัวกลางเลขคณิตจากราง แบ่งเป็นเกณฑ์ได้ดังนี้ (Best.

1977 : 174)

- 3.667 - 5.000 หมายความว่า มีความคิดเห็นเหมาะสมเป็นส่วนใหญ่
 2.334 - 3.666 หมายความว่า มีความคิดเห็นเหมาะสมพอสมควร
 1.000 - 2.333 หมายความว่า มีความคิดเห็นยังไม่เหมาะสม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าตัวกลางเลขคณิต (M)
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

